

Genellikle, iktidarın medya yoluyla kitleleri yönlendirdiğini düşünürüz. Bunun tersi de aynı derecede doğru sayılabilir: Belki de kitleler, medyalar yoluyla iktidarı yansızlaştırıp, düzleştiriyorlar. Herneyse, bu olgular arasında uzun bir süredir bir güç savaşı var, ama uzun bir süredir, sanat, bu güç çekişmesi içinde hiçbir işlev taşıyor ve yer almıyor. Sanat, ne iktidarı devirmek istiyor, ne kitleyi yönlendirmek, ne de medyayı kendini gerçekleştirmek için aracı olarak kullanmak. Yüzyılın başında siyaset-ekonomi-bilim ve teknolojiyi etkileyeceğini sanan, ama, dramatik bir biçimde bunların alanı dışında bırakılan sanat, yüzyılın ikinci yarısında medyayla işbirliği yaparak kendi etki alanını oluşturmaya çalıştı; bütün bunlar bugün bir anlam taşıyor.

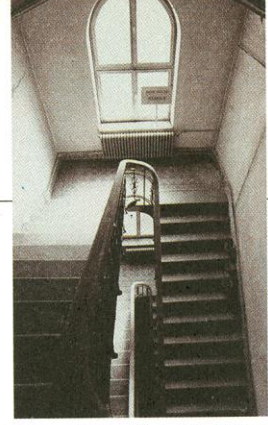
Sanat, bugün alanlar ve olgular üstünde ve arasında kaymaktadır. Başka alanları ve olguları doğrudan doğruya etkilemiyor, ama belirli bir istem olmadan üretilmesine karşın, kitlenin cayamadığı, iktidarın yadsıyamadığı, medyanın emdiği bir kaçınılmazlığa, aciliyete, kaypaklığa ve küstahlığa sahiptir. Ölümsüzlük ve lanetlilik arasındaki o anlaşılmaz çekicilikle güçlenmiş olarak sanatın bu kayma ve yeniden kayma durumu sanatçıya yeni bir özgürlük sağlamaktadır.

Sanatın uluslararası pazara bağımlı olduğunu, Batı merkezlerindeki kurum ve kuruluşlar tarafından yönlendirildiğini ve dolayısıyla özgür olmadığını ileri sürenler haklıdır; ancak bu bağımlı sanat ile bu başka ölçeklerde gelişmekte olan sanat arasında bir ayrışma başlamıştır. Merkezlerdeki anında müzeleşme/kurumlaşma, üretilen sanatı hemen kendi alanı içine çekiyor, sanat yapıtını bir "konserve" yapıyor, sanatçıyı yaşayan ölü durumuna getiriyor, ölmüş sanatçıyı ise yeniden-müzeleştirme çarkı içinde yansızlaştırıyor ve düzleştiriyor. Kimi sanatçılar bu müzeleşme durumundan kaçmak için sanat yapıtı üretmek yerine, çeşitli bağımsızlık stratejileri üretmekte, ülkeden ülkeye giderek, hiçbir yere ve hiçbir kimseye bağımlı olmayan bir geçiş-sanatı yapmaktadır.

Bağımsız dediğim sanat, var olan sisteme kabul edilmemesine karşın, her yerde var olan sanat üretimidir; bu sanatı üretenler, müzeleşmekten kurtuldukları için henüz canlıdır ve üretimlerini yayabilmek için dünyayı gezmekte ve "merkez" kısılcına takılmamaya çalışmaktadır. Bu noktada "çevre", hem kendi sanatçısı için hem de başka ülkeden gelen sanatçı için belirli bir özgürlük alanı sunuyor. İki öge bu özgürlüğü hazırlıyor, bu çevrel ülkelerde: birincisi, siyasal güç çağdaş sanatı, etkileyici bir güç olarak düşünmüyor ve kullanmaya kalkışmıyor (köktendinci ve/veya ideolojik nedenlerle sanatın sınırlandığı ülkeler dışında); ikincisi ise, yerel pazar çağdaş sanat yapıtına hiç yüz vermiyor ve onu boyundurduğu altına almıyor. Her iki durumda da sanatçı için belirli zorluklar ve sınırlamalarla birlikte, belirli bir özgürlük ortamı doğuyor; engeller sanat yapıtının neredeyse kaynağı bile oluyor. Burada, çevrel ülkelerdeki ikilemli durumların, anlık karışıklıkların, geçmiş-bugün giriftliğinin sanatçı için ne denli doğurgan bir ortam yarattığından söz etmek yersiz, çünkü aynı durum merkezlere giden ve orada çalışan sanatçılar için de geçerli.

Burada, iktidar ve medya tarafından gösterilen sanattan değil, aracısız olarak görebildiğimiz sanattan söz ediyorum; çünkü uzun bir süredir, sanat gösterildiği gibi değil, görüldüğü gibi değerlendirilebilme olanağını kazandı; elektronik medyalar, bir yandan sanatı emerken, bir yandan da ona yeni bir yaşam gücü veriyor; istemleri dışında, sanata yardımcı oluyor. Bilgi, ya çıkar odakları tarafından denetlenmeden kolay ve çabuk yayılıyor ya da çok değişik kanallardan geldiği için farklı bakış açıları ve çoğulculuk içeriyor ve müdahaleyi zorlaştırıyor.

Kuşkusuz burada kitlenin bilgilenme ve sanatı algılama ve anlama istemi ve süreci belirleyici bir ögedir; ancak geçmişte olduğu gibi, kitlede sanat istemi ve anlayışı uyandırmak için kitlesel-eğitimci bir sanat sisteminin sürdürülmesinin de anlamı kalmadığı açıktır. Kitle eğitiminin yerini sanat yapıtının yarattığı algı alanının almasına izin vermeliyiz. Algı, henüz yanıtlanamayan soruların yanıtlanması bağlamındaki belirleyici konumunu koruyor ve kitle henüz gerektiğinde algılarını kullanmak zorunda, bu da ona belirli bir sorumluluk ve dolayısıyla da özgürlük veriyor. Bu noktada, sanat manevra alanına girmekte ve yol göstermektedir. Yakın bir gelecekte, kitle ve sanat arasındaki ilişkinin, sanatın olgular arasındaki kayma durumuna göre, yeni biçimini aldığını göreceğiz.

We often believe that a kind of political-economical power is aided by the media ruling the masses. The opposite might also be true! It may be very likely that the masses are neutralising and deestablishing this power with the help of the media. Although a war has been going on for a longtime in between these three entities, art has lost its significant function and does not any more take a place within this power struggle. Art neither wants to overthrow the power nor to give an orientation to the masses and it stopped using the media as a medium for its self realisation. At the beginning of the century the art which was presumed to influence politics, economics, science and technology, has dramatically been excluded from the field of this struggle and later in the second half of the century created an independent field of influence in collaboration with the media, which in return recently lost its significance also.

Today, art is fluctuating in and around these systems, facts and fields of power. It does not influence these systems or fields directly, but although it is produced without a significant demand, it still remains as an unavoidable, urgent, shifty, impertinent phenomenon which is not renounced by the masses, not denied by the power and is greedily absorbed by the media. Supported by the incomprehensible appeal in between the eternalisation and condemnation, the fluctuating and refracting of art provides a new independency and freedom to the artist.

To claim that art is dependent on international art market and is influenced or manipulated by the establishments and institutions of the West has a truth in it, but a new distinction has appeared between this dependent art and another one which is developing within other parameters. Institutionalisation in the Western centers absorb the art production into its system, turn into preserves, transforms the living artist into a living-dead, neutralises the dead artist within there-institutionalisation. In order to free themselves from this fate, many artists produce strategies for independency rather than art works. They travel from territory to territory and produce trans-art that belongs to nobody and nowhere.

This art which I call as independent art, inspite of being rejected by the existing art system, exists everywhere. As the producers of this art are protected from the institutionalisation they still live and enjoy their voyage around the world and distribute their ideas and concepts. They avoid being caught by the grip of the "center". At this point the "periphery" offers a certain free environment for the travelling as well as the local artist. Two facts initiate this freedom: The first is that the political power is not considering contemporary art as a means of influence and finds no reason to interfere, the second is that the local art market evades the contemporary art work (excluding the countries where art is restricted through fundamentalism and radical ideologies). In both cases along with a series of obstructions and limitations a field of freedom is created for the artists; one can even say that the

Sanat çoktandır bir "şeyler" dünyası kuruyor; bu modernizmin, geç-modernizmin ya da post-modernizmin kurduğu eşsiz ve tek nesne dünyasına benzemiyor; bu dünyada, kavramsal ve biçimsel zenginleşme kazandıran yeniden-üretim, yeniden-görünme, yeniden-düzenleme, yinleme, yeniden-ortaya çıkma, yeniden-kazandırmak ve yeniden-hazır-nesne yeğleniyor, destekleniyor ve yüreklendiriliyor.

Birçok kez yapılmış birşey nasıl sanat oluyor sorusu, günümüzde alışılmamış yanıt almaktadır:

Eğer yapılan şey deneysel, bireysel, ilerici ve ilerleyici ise, felsefe, enerji, eleştiri, ikilem, parçadan bütüne, bütünden parçaya ussal ve estetik bağlantılar, öüne geçilmez ve her an değişen bir akıntı olmasına karşın, süreklilik, tutarlılık, kararlılık içeriyorsa, bu şey yeniden-yapılabilir; çünkü bu özellikleri taşıdıktan sonra, her kez başka birşey oluşabilecektir.

Eğer akronik bir dünyada ne gelenek, ne de yenilik önemliyse, sanat da önemli olmak boyunduruğundan kurtulmuştur; önemin yerini, sanatın kayan durumuna da işaret eden, belitirm ve bildirişim almıştır.

Eğer senkronize bir dünya toplumu oluşuyorsa, yeni teknolojiler yalnız gerçeği değil, simgeleri ve düşleri de değiştiriyorsa, şimdi sanat, bilgisayar evrenselliği denilen yeni mitolojiye karşı insan gövdesi ve tininin direnişini ve karşı- kavram üretme aracını temsil ediyor.

"Somut Öngörüler" sergisi, İstanbul gibi, topografik unutmaya (Virilio), tekno-kültür, medyatik derinuyutma (Marshall Mc Luhan), belitsiz kırılma (Deleuze) süreçlerinden geçen ve bu süreçlere karşı gelişen inakçı ve bütüncül direnişlerle sarsılan bir heteropolde yaşayan bir grup insanın, olanaklarını, birikimlerini, düşüncelerini, düşlerini ve güçlerini birleştirerek, yeni ve zorlu bir başlangıcın eşiğinde olan genç kuşaklara kuramsal ve eylemsel bağlamda yardımcı olmak üzere kurdukları "Gelecek Kültürü ve Sanatı Vakfı"nın kuruluş sergisidir.

Sergi, bu grubun görüşlerini ve eylemini onaylayan Türkiye'den, Almanya'dan, Avusturya'dan 30 kadar sanatçının ve aydınının, vakfın, yakın bir gelecekte uluslararası ilişkiler üstüne temellendirerek kuracağı özgür ve açılmayıcı sanat eğitimi sistemi doğrultusunda ürettikleri yapıtları içermektedir.

Sergi yeri, 1980'de artık işlevi kalmadı gerekçesiyle kapatılmış olan Kadıköy Altıyol'daki Anarat Hıgutyun Okulu'dur ve bu okulun vakfı tarafından büyük bir cömertlikle bu sergiye özgülenmiştir. Bina, 15 yıldır, hertürlü müdahaleye karşın büyük bir özenle korunmuştur. Bu okulun kapılarını bir sanat etkinliğiyle açarken, bu bellek ve kimlik korumacılığına katılmaktan dolayı kıvanç duyuyor ve binanın geçmişteki işlevini yaralamayacak yeni bir işlevi, günümüz koşulları içinde yeniden kazanmasının önemini vurgulamak istiyoruz.

Gelecek Kültürü ve Sanatı Vakfı'nın bu ilk sergisinin 4.Uluslararası İstanbul Bienali sırasında gerçekleşmesini olumlu bir rastlantı olarak değerlendiriyoruz; bienal, etkinliklerini ağırlıklı olarak uluslararası ilişkiler üstüne yapılandırılacak olan vakfın tanıtımının daha etkin olmasına yardımcı olmaktadır.

encumbrance becomes the source of art. To assume that the paradoxal situations, instant contradictions or the existence of the enigmatic past-present in the peripheral countries would specially inspire the artist from the center is irrelevant, as the peripheral artists living and working in the centers can experience the same situations there.

Here, I am talking about the art which we can see freely without any interference and not the art which we are made to see by the political-economical powers and by the media; for some time now we are witnessing that art is gaining a new impetus in being perceived as it actually is. Paradoxically, the electronic media while absorbing its sources and inspirations, implants a new life into art appreciation. The information flows too quickly to be controlled by the powers or it comes from too many different channels, presents too many aspects and supports pluralism so that an interference is not as easy as before.

Undoubtedly, the demand of the masses to receive information and to perceive the art phenomena is an essential fact which defines the process of appreciation and understanding, but to re-utilize the existing methods of mass-education in order to awake a demand, a desire and an understanding among the masses, seems to be inconsequent. We should let the field of perception created by the works of art replace mass-education. Perception still maintains its position as the only way as a determinate in relation to the unanswered questions and the masses still have to use their perception which in turn provides responsibility and consequently freedom. At this point art enters the field of manoeuvre and indicates the way. In the near future we will let the relation between the masses and the art to gain a new configuration according to the fluctuations of art in the world.

Already art is constructing a world of "things" which hardly resemble the world of unique objects of modernism, late-modernism or post-modernism and in this world of re-production, re-appearance, re-arrangement, repetition, recurrence, re-cuperation, re-ready-made providing ways and means for conceptual and formal expansion, are preferred, fostered and encouraged.

Nowadays, the question "Can a work be called an art work, if it has been done before?" receives unusual answers.

If these "things" are experimental, individual, progressive, vanguard, if they contain philosophy, energy, criticism, humor, if they embody rational and aesthetical ties between the whole and the components, if they incorporate continuity, determination and coherence, they can be re-done. Afterall with these qualities every time they will be different.

If in the anachronic world neither tradition nor new is important, the art is also released from the burden of being important; the importance is replaced by specificity and communication which also indicates the shifting position of art.

If a synchronized society is being created and if the new technologies do not only transform the reality but also the symbols and the dreams, art represents the resistance of man physically and spiritually and the production of counter-concepts against new mythologies that are called computer-universality.

"Concrete Visions" is the opening exhibition of the Foundation for Future Culture and Art, established by a group of people, living in the heteropole Istanbul, where waves of topographic amnesia (Virilio), techno-culture, mediatic hypnotisation (Marshall Mc Luhan), a significant break (Deleuze-Guattari) are confronting with currents of totalitarian and dogmatic resistance, decided to unite their means, experiences, ideas, dreams and energies in order to provide a better artistic and cultural environment for the young generation, who seems to be in the wake of a new but forcefull era.

The exhibition embraces the works of more than 30 artists and intellectuals from Austria, Germany and Turkey, who sharing and supporting the ideas of the founders, have contributed with their works specially produced within the aims of the foundation which in the near future will establish an institution with expanding international relations.

The place of the exhibition is the Anarat Hıgutyun School, an almost 100 years old building in Kadıköy, Altıyol which was closed down in 1980 for reasons of loss of function. This school was generously presented to this exhibition by the distinguished members of the foundation of the school. In spite of various interventions the building was successfully conserved for 15 years. We believe that now by opening the doors of this school with a contemporary art exhibition we are presenting a tribute to the memory and identity of this traditional institution and also hope that in the near future the building will be re-utilized in a new but appropriate way.

We see it as our fortune, that this foundation was very recently established and that we could organize our first exhibition during the 4th International Istanbul Biennale, through which we hope to reach expansively larger audiences.

somut öngörüler concrete visions

["Gelecek Kültürü ve Sanatı Vakfı" için bir Sergi]
[An Exhibition for the "Foundation for Future Culture and Art"]

9 Kasım / November - 9 Aralık / December 1995

[Anarat Hıgutyun Okulu
Anarat Hıgutyun School
Kadıköy /Altıyol]

İletişim için / For Communication:
BM Çağdaş Sanat Merkezi / Contemporary Art Center
>Akkavak sokak 1/1 80200 Nişantaşı - İstanbul< Tel+Fax: 0212-2311023

Açılış/ Opening: 9 Kasım, Perşembe / Thursday, 9 November
17.00 - 22.00 / 5.00am - 10.00 pm

MSÜ Viyolonsel Dörtlüsü / MSÜ Cello Quartet
Bilbağ Tokay • Çiğdem Alkaya • Rahşan Apay • Caroline Ölçer
Prof.Filiz Ali Yönetiminde

KADIKÖY BELEDİYESİ'nin değerli katkılarıyla.

Grafik Tasarım: Fatih Aydoğan /Film ve Baskı: MAS Matbaacılık
Sergi Tasarımı: Tanju Özelgin

Gelecek Kültürü ve Sanatı Vakfı
Foundation For Future Culture and Art

somut öngö

9 Kasım / November - 9 Aralık / December 1995

Anarat Hıgutyun Okulu